

Sadarbības stiprināšanas tikšanās - ideju laboratorija – diskusija

“Izglītota sabiedrība laukos”

17. decembris, plkst.13.00, Gulbenes Kultūras centra Lielajā zālē

APKOPOJUMS

Mērķis:

Novērtēt esošo situāciju Gulbenes novadā mūžizglītības kontekstā no mācību programmu piedāvātāju perspektīvas un veidot nākošos idejiskos uzstādījumus un sadarbības mehānismus izglītotas un pilsoniski atbildīgas sabiedrības veidošanai.

Dalībnieki:

Nozaru speciālisti, mācību programmu veidotāji un realizētāji, deputāti, pagastu pārvaldnieki, administrācijas un nodaļu vadība un darbinieki.

1. Laura Šķendera prezentācija.

2. Tēma – izglītota sabiedrība laukos!

2.1.Vai vajag izglītotu sabiedrību laukos? Jā, jo? Nē, jo?

Kopsavilkums:

- Jā;
- Jā, ļoti;
- Noteikti vajag:

Jo nodrošina:

- Socializēšanos;
- Atvērtību;
- Prasmes – jaunas tehnoloģijas;
- Veselību;
- Dzīves kvalitāti;
- Iedvesmotājs;
- Lēmumi kopienā.

Visi argumenti (100% visi dalībnieki atzina, ka nepieciešams un zemāk ir argumenti tam):

- Jā, vajag, ja domā, ka būs jāstrādā un grib interesantu dzīvi;
- Noteikti vajag, jo ir jūtams sabiedrībā izglītības trūkums. Ļoti tracina viedokļu izteikšana sociālajos tīklos, kas norāda uz ļoti zemu izglītības līmeni;
- Vajag, jo mācības paaugstina dzīves kvalitāti (veselību, labklājību);
- Vajag, jo izglītotam cilvēkam interesantāk dzīvot, sabiedrība iegūst praktiski un ideāli.
- Jā, vajag! Lai būtu izglītota sabiedrība, jaunatne, lai būtu mērķis dzīvē;
- Jā – cilvēkam ir būtiski mācīties, lai labi justos, socializētos un iegūtu zināšanas;
- Vajag, jo pat darbam ar traktora arklu tāpat vajag zināšanas, tā tas ir.

- Vajag mācīties. Arī laukos ienāk tehnoloģijas un mainās savstarpējas komunikācijas kultūra;
- Vajag, jo jāmācas ir vienmēr un jāseko līdzi laikam un jaunumiem, aktualitātēm;
- Jā, vajag, jo smadzenēm ir jākustas arī laukos. Nav starpības starp pilsētu un laukiem. Pirmā inteliģence arī nāk no laukiem;
- Mūžizglītību laukos vajag ļoti, jo cilvēki vēlas papildināt savas zināšanas, uzzināt ko jaunu, arī socializēties, justies piederīgi vietējai kopienai;
- Vajag, jo cilvēki ir dažādi, un izglītots cilvēks rada un var motivēt mazāk izglītotu tikties pēc plašāku redzes loku;
- Jā vajag, jo cilvēks dzīvo sabiedrībā un sabiedrības izglītība ir atkarīga no katra indivīda;
- Piedāvājums nepieciešams, lai rastu labākos risinājumus problēmsituācijās;
- Izglītību vajag, lai saprastu ko dara, kāpēc dara, un spētu, varētu pilnvērtīgi dzīvot;
- Vajag, lai izprastu apkārtējos un iekļautos sabiedrībā;
- Laukos noteikti vajag izglītotus cilvēkus, pat izteiktāk kā pilsētā, jo LV vajag izglītotu sabiedrību;
- Mūžizglītības piedāvājums ir vajadzīgs, jo tas dod ne tikai iespēju iemācīties ko jaunu, bet arī socializēties un būt atvērtākam, jaunākiem un interesantākiem kopienas pasākumiem.

2.2. Izglītota cilvēka laukos PROFILĒŠANA

Jautājums	Kopsavilkums	Visas idejas
Kā izskatās izglītots cilvēks?	<p>Sieviete: Radošs, bezbailīgs, atvērts; Daudz somas; Kopts: Vizuāli atpazīstami pēc rīcības;</p> <p>Jaukteņi (inkognito): Klusāki; Vizuāli nav tik atpazīstami.</p>	<p>Izskatās pēc sievietes; Nedaudz norūpējies, smaidīgs, steidzīgs, ar mugursomu, ar datorsomu; Izskatās harmoniski; Mundrs, zinātkārs, acis deg, ir atvērts jaunām idejām. Ir labi nodrošināts, vēlas labu dzīves kvalitāti; Ar savu īpašo stilu. Nebaidās būt orgīnāli, radoši. Pozitīvi noskaņoti un spēj diskutēt par vairākiem tematiem. Spēj uz klausīt. Nenosoda un ir iekļaujoši; Rūpējas par ārējo izskatu ar nosvērtu skatienu; Kopts, atbilstoši apģērbts situācijai, starojošs; Kopts, pārliecināts, visbiežāk cienījams, profesionāls; Izskatās simpātisks arī ieskatoties rūpīgāk; Domāju, ka nav kāds konkrēts veids, jo ir gan kārtīgi, sakopti cilvēki, gan haotiski(kam daudz domas šaudās pa galvu); Neatšķirsi no pārējiem, kamēr nesāk runāt; “Nelec” ārā no kopienas, bet tajā pašā laikā ir individualitātes; Nav kopēju izskatu raksturojošu kritēriju; Izglītots cilvēks, izskatās izglītojis; Izskatās, ka ir ieinteresēts tematos un lietās;</p>

		<p>Parasti ievēro vispār pieņemtās uzvedības normas, bet var būt arī savādāks, ja pieļauj situācija; Grūti definēt pēc izskata! Izskats bieži vien ir maldīgs;</p>
<p>Kā uzvedas izglītots cilvēks?</p>	<p>Pieklājīgs; Nelieto necenzētus vārdus; Argumentē savu viedokli; Ieklausās, nevis bļauj; Sadzird; Uzvedas atbilstoši situācijai; Mācās. Dara.</p>	<p>Tas gan atkarīgs no temperamenta, bet kopīgs var būt – apzinīgi; Uzvedas neuzkrītoši, inteligēnti un brīvi, neapgrūtinot vai neierobežojot citu brīvību; Neiesaistās liekās diskusijas (gudrākais piekāpjas); Nosvērts, pieklājīgs, atraktīvs, novērtē situāciju un tā uzvedās; Ir atvērts dažādībai; Nesaka skaļi savu viedokli; Ir pieklājīgs, nelieto necenzētus vārdus; Uzvedas adekvāti situācijai; Spēja pamatot savu domu, pastāvēt par sevi, smaidīgi, pozitīvi, nosvērti. Spēja plānot laiku un stingra pieturēšanās pie dotā vārda. Neliekuļo un nav ar dubultiem standartiem; Dzīvi, pieklājīgi, ciena sevi un citus, var izpaust jūtas, emocionāli inteligēnts; Savu laiku plāno, labprāt kursus piedalās sestdienās, svētdienās; Uzvedība harmonijā ar sevi un apkārtējiem; Uzvedas normāli, dabiski, nepiespiesti; Dara; Ieklausās, nevis ļauj argumentēt savu viedokli. Ļoti labas komunikācijas prasmes; Sarunās uzklausa un dzird citu viedokļus, māk argumentēt savu viedokli.</p>
<p>Ko dara izglītots cilvēks laukos?</p>	<p>Kopsavilkums Algots darbs gan sētniece, gan vadītāja, profesija nav radītājs; Ikdienā ĻOTI aizņemts; Svētkos atpūšas; Kopienā – interesē, iesaistās, ģenerē idejas; Lasa; Pašdarbība; Skatās dokumentālās filmas, izstādes, filmas.</p>	<p>Noteikti ir dažādas intereses, bieži iesaistās pašdarbībā, velta laiku draugiem, ģimenei; Pārsvārā uzņemas vadību un ir pašpietiekams; Strādā algotu darbu, apmeklē koncertus, izstādes, ceļo. Ir augstas prasības pret dzīvi; Dzīvo sev tīkamu dzīvi un ar to iepriecina citus; Ir pilsoniski aktīvs, sociāli emocionāli empātisks; Savaldīgs, nosvērts, neklie dz, neizrādās ar savu zināšanu, nemāca citus; Nodarbojas ar lietām, kas aizrauj un pilnveido; Ikdienā strādā un svētkos atpūšas; Ikdienā ir profesionālis un aizņemts darbā. Svētkos svin un saprot, kāpēc. Kopumā ir ieinteresēts par notiekošo; Palīdz, dalās/ģenerē idejas, realizē idejas; Iesaistās un atbalsta aktivitātēs, kas nes kopienai labumu; Redzot, ka ir spējīgs dot kādu pozitīvu pienesumu, iespēju robežās to dara; Var darīt jeb ko! Profesija nav radītājs; Var darīt jeb ko no sētnieka līdz vadītājam;</p>

		Attīstās kā individualitāte. Mācās no visa, ko redz un dzird, lasa grāmatas; Daudz lasa (ne tikai grāmatas), skatās dokumentālās filmas, raidījumus, palīdz citiem; Strādā, atpūšas.
--	--	--

3. Koprades pieeja.

Koprades pieeja – strukturētā, mērķtiecīgā veidā, darbojoties kopā sniegt viens otram “ekspertīzes” kopīgu problēmu un risinājumu meklēšanā un to realizēšanā/ieviešanā.

Koprades pieeja: pētniecības talka Tā ir no idejuTalkas atvasināta metodoloģija, kura balstās uz koprades un kolektīvās inteliģences pieeju, iesaistot plašu dalībnieku loku, kurš risina kādu intelektuālu jautājumu vai kopīgu izaicinājumu.

3.1.KO SAGAI DĀM NO SABIEDRĪBAS - VĒLMES:

1.Vēlamies, lai izglītībā iesaistās:

- seniori (60 – 65 +);
- jaunie vecāki;
- 25 – 35 gadus jauni cilvēki;
- 45 – 55 gadus jauni cilvēki (kuriem ir 8. klašu izglītība);
- Jebkurš, lai stiprinātu un koptu latviskās tradīcijas.

2. Vēlamies, lai pēc izglītošanos nepieciešamību justu un iesaistītos:

- 2.1.Vispirms tie ir cilvēki, kuriem ir tikai pamatzglītība un šodien viņi ir vecumā virs 45 (x paaudze) (45 – 65 gadi);
- 2.2. Mileniāļi: Lai stiprinātu kultūras un tradīciju jomas; lai pārprofilētos (uzdrīkstēties); gan gados jauni vecāki, kas nespēja iegūt izglītību;
- 2.3. Tradīciju un hobiju līmenis; seniori.

3.Mēs vēlamies:

- 3.1. Zināt - kur viņi ir?
- 3.2. Saprast - kā uzrunāt?
- 3.3. Sadarboties par loģistikas risinājumiem;
- 3.4. Saņemt atbildību par šo darbu.

4.Vēlamies, lai

Cilvēks, kurš mācās ir:	Mācību organizatoram, ir:
Jauks, atvērts	Finansējums
Motivēts	Darba apstākļi
Ieinteresēts	Vienota informācija
Grib mācīties	Vajadzību apzināšana
Gatavs maksāt	Speciālo mērķgrupu apzināšana
Gatavs mainīties	Mobilitāte

Uzņemt informāciju	Informācijas pieejamība visām grupām
Nodot zināšanas	Godīga atgriezeniskā saite

3.2. Problēmas, kas traucē sasniegt vēlmes:

KOPSAVILKUMS PAR TO, KAS TRAUCĒ SASNIEGT VĒLAMO JEB PROBLĒMAS

1.	Ierobežota mobilitāte, laika ietvars	Bieži dalībnieku neieinteresētībai vai neiesaistei tiek minēts ierobežotas mobilitātes iemesli un mācību norise neatbilstošā laikā. Bieži tiek minētas kā atrunas, lai slēptu, iespējams, patiesos personiskos aspektus – inertumu, bailes, neprasmī mācīties vai neapzinās mācīšanās nozīmīgumu. Bieži organizators personiski uzrunā, pierunā, kas rada potenciālajam dalībniekam sajūtu, ka to vajag organizatoram, ne pašam, kas rada augsni arī bezatbildīgumam un patērnieciskumam. Tāpat šos procesu kultivē arī tas, ka bieži mācīšanās ir bez maksas vai ar nenozīmīgu dalībnieka līdzmaksājumu.
2.	Inertums un neieinteresētība	Indivīda personiskie aspekti – inertums, slinkums, zema pašvērtība. Tika minēts arī aspekts, ka sabiedrība kopumā neapzinās un nenovērtē izglītības nozīmi un nepieciešamību savai personiskajai izaugsmei. Kompānijas trūkums – vienam kauns, neērti – ko tad es, ko tad nu man. Nav izglītība kā vērtība.
3.	Informācijas pieejamība	Kā paplašināt informācijas saņēmēju loku? Kā izplatīt informāciju tiem, kuriem to vajadzētu visvairāk? Vai tiek izmantoti visi informācijas rīki un veidi? Vai tā informācija kas ir, vai tā ir uzrunājoša, saprotama? Tiek minēts arī fakts, ka ir par daudz informācijas un par daudz aktivitāšu. Parasti piedāvājuma lietotāji ir tie, kas jau ir aktīvi un saņem informāciju.
4.	Finansējums organizatoriem	Nesistemātisks, nepietiekams finansējums organizatoriem. Ierobežoti finanšu līdzekļi tieši materiāli tehniskajai bāzei. Bieži vietējos lektoros gribam nodarbināt bez maksas. Pašiem mūžizglītības organizatoriem netiek maksāts par papildus darbu vai darba intensitāti.

3.3. Idejas problēmu risināšanai/ieteiktie risinājumi.

Cipari iekavās norāda balsojumu par piedāvāto ideju problēmas risināšanai no citiem diskusijas dalībniekiem.

Mobilitāte/laiks:

- 1) Dažādas iespējas – dienas un vakara grupas (brīvdienas) (8);
- 2) Sadarbība transporta jautājumu risināšana (4);
- 3) Individuālā pieeja, ieraudzīt cilvēka īpašās spējas (3);
- 4) Atgādināšana, rezerves dalībnieku saraksts.

Inertums un neieinteresētība:

Dažādas pašlabuma gūšanas pieejas metodes:

- 1) Iespēja kādu lietu uztaisīt un aiznest mājās (8);
- 2) Izklaides un kultūras “burkāni”(6);
- 3) Dāvanas/loterijas (2);
- 4) Bulkas un kafija (2);
- 5) Uzrunāt ar autoritāti/ sociālo darbinieku.

Informācijas pieejamība, aprīte:

- 1) Personīga pieeja (10);
- 2) Pētījums par to, kur katrs gūst informāciju (4);
- 3) Veidot tīklojumu (2);
- 4) Atlasīt mērķauditoriju (2);
- 5) Informēt par informāciju (2);
- 6) Kategorizēšana (1);
- 7) Vienlīdzīga pieeja pie informācijas ieguves;
- 8) Viena vienota platforma.

Finansējums organizatoriem:

- 1) Dalības maksa (diferencēta) (7) ;
- 2) Organizāciju iekšējie resursi (kursi; mācības; semināri (3);
- 3) Atrast viedokļa līderi no “viņu” vidus (3);
- 4) Pašvaldības finansējums (konkursi) (2);
- 5) Organizāciju iekšējais finansējums (darbiniekiem + multiplikators; iedzīvotājiem) (1);
- 6) Projektu finansējums (iespēja paplašināt pasniedzēju loku) (1).

PĀRDOMAS, REPLIKAS, IDEJAS PĒC DISKUSIJAS:

Vai vajag, ja paši negrib?

Par ko esi gatavs maksāt? Pajautāt pašiem;

Kā tikt klāt tiem, kuriem vajag? Kas nosaka, ka vajag?;

Kā noskaidrojam, ko vajag/ grib cilvēki, nevis mēs?;

Personiskā pieeja – zvanīt, vest (kurš zvana?);

Informēt par informāciju.

Es gribu, lai citi grib

Varbūt jāmaina mūžizglītības organizācija - vispirms pieprasījums, tad piedāvājums un finansējums?
Samazināt piedāvājumu, centralizēt, kvotas;

IDEJAS

1.Pētījums par sabiedrības ieradumiem – informācija, kas interesē, ko grib, vai te būs mācīšanās?;

2.Mācām/ atbalstām:

Pašapziņu;

Pašvērtību;

Mācīšanās prasmes;

NOSLĒGUMĀ

Kuras problēmas risināšanas idejas varat ieviest savā darbā?

Kas ir nākošais solis?
Ko es pats gribu? Reālā mana motivācija;
Kāpēc es daru to, ko es daru?

NĀKOŠIE SOĻI;

1. Apkopot informācijas no stratēģiskajiem, plānošanas un diskusiju materiāliem.
2. Diskusijas organizēšana 2022. gadā, pieaicinot potenciālos piedāvājuma lietotājus

Apkopoja Anita Birzniece, 2021.